

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

պարոն ԳԱԼՈՒՍ ՍԱՀԱԿՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Սահակյան

Ձեզ ենք ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության եզրակացությունը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորներ Հեղինե Բիշարյանի, Մհեր Շահգեղյանի և Հովհաննես Մարգարյանի՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով ներկայացրած «Արտադարձակական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (Պ-1058-19.09.2016-ԳԿ-010/0) վերաբերյալ:

1. «Արտադարձակական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի անվանումը հստակեցման կարիք ունի, քանի որ «Կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում (այսուհետ՝ օրենք) «արտադարձակական կրթություն» հասկացություն կամ դրույթ չկա: «Արտադարձակական դաստիարակություն» հասկացությունն ամրագրված է օրենքի 20-րդ հոդվածում, որտեղ ներկայացված են նաև արտադարձակական դաստիարակության նպատակները և իրականացնող կազմակերպությունները (մանկապատանեկան ստեղծագործական և գեղագիտական կենտրոններ, երաժշտական, նկարչական ու

արվեստի դպրոցներ, ակումբներ, պատանի հայրենասերների, տեխնիկների, բնասերների և տուրիստական կայաններ, մարզադպրոցներ, ճամբարներ ու արտադպրոցական դաստիարակություն իրականացնող այլ կազմակերպություններ):

Օրենքի նախագծում «արտադպրոցական կրթություն» հասկացությունը (2-րդ հոդվածի 2-րդ մաս) հիմնականում առնչվում է օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասով և 26-րդ հոդվածով ամրագրված՝ լրացուցիչ կրթական ծրագրերին ու լրացուցիչ կրթությանը վերաբերող դրույթներին, ըստ որոնց լրացուցիչ կրթական ծրագրերը նպատակաուղղված են հիմնական ծրագրերից դուրս սովորողների ու մասնագետների կրթական պահանջմունքների բավարարմանը և նրանց մասնագիտական որակավորման բարձրացմանը, ինչպես նաև սահմանված են լրացուցիչ կրթության խնդիրները և դրանք իրականացնող կրթական հաստատությունները: Օրենքի 13-րդ հոդվածով սահմանված ուսումնական հաստատության տիպերից է լրացուցիչ կրթության, այդ թվում՝ արտադպրոցական դաստիարակության ուսումնական հաստատությունը (13-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետ):

2. 2-րդ հոդվածի համաձայն՝ արտադպրոցական ուսումնական կրթություն ստացողներ են նշված հաստատությունների սաները, սովորողները և ունկնդիրները: Այս առումով անհրաժեշտ է օրենքի նախագծի 2-րդ հոդվածում սահմանել նաև «ունկնդիր» հասկացությունը:

3. 3-րդ և 7-րդ հոդվածներն անհրաժեշտ է միավորել «Օրենքի խնդիրները» վերնագրի տակ:

4. 4-րդ հոդվածի վերնագիրն անհրաժեշտ է շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Արտադպրոցական կրթության համակարգը»:

5. Առաջարկում ենք 8-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «բ» կետից հանել «և շինությունները, սարքավորումները, տեխնիկական օտարելու իրավունքի» բառերը, քանի որ գույքի նկատմամբ համապատասխան իրավունքների հետ կապված հարաբերությունները գործող օրենսդրական դաշտով կարգավորված են:

5. 9-րդ հոդվածի՝

1) 5-րդ մասով նախատեսվում են արտադարձական ուսումնական հաստատությունների արտահերթ պետական ատեստավորման վերաբերյալ դրույթներ՝ նշելով, որ արտահերթ ատեստավորումը, որպես բացառություն, կարող է իրականացվել պետական կառավարման մարմնի կամ այլ պետական մարմինների որոշմամբ: Այդ առումով պարզ չէ, թե արտահերթ պետական ատեստավորումը որ դեպքերում և ինչ կարգով է իրականացվելու: Միաժամանակ պարզ չէ, թե նշված մասում ինչ բացառության մասին է խոսքը: Պարզ չէ նաև, թե որոնք են այն պետական կառավարման այլ մարմինները, որոնց որոշմամբ անցկացվելու է արտադարձական ուսումնական հաստատությունների արտահերթ պետական ատեստավորում: Այդ առումով անհրաժեշտ է հստակ սահմանել արտահերթ ատեստավորում անցկացնելու դեպքերը՝ նախատեսելով դրույթներ ատեստավորման անցկացման կարգի վերաբերյալ, ինչպես նաև անհրաժեշտ է հստակ նշել ատեստավորում անցկացնելու մասին համապատասխան որոշում ընդունելու իրավասություն ունեցող մարմինները:

2) 6-րդ մասում նշված պետական կառավարման մարմինների և տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործառույթների առանձնահատկությունները հաշվի առնելով՝ անհրաժեշտ է նշված մարմինների իրավասությունները նախատեսել առանձին հոդվածներով:

6. 13-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսվում է ստեղծել արտադարձական ուսումնական հաստատության մասնաճյուղեր: Մասնաճյուղն իրավաբանական անձ չէ և գործում է ուսումնական հաստատության հաստատած կանոնադրության համաձայն, իսկ օրենքի նախագծի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ արտադարձական ուսումնական հաստատությունը նաև հիմնարկի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն է: Փաստորեն, ստացվում է, որ հիմնարկը կարող է ստեղծել մասնաճյուղեր, մինչդեռ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 61-րդ հոդվածի համաձայն՝ մասնաճյուղ է համարվում իրավաբանական անձի գտնվելու վայրից դուրս տեղակայված նրա առանձնացված ստորա-

բաժանումը: Մասնաճյուղերն իրավաբանական անձինք չեն ու գործում են իրավաբանական անձի հաստատած կանոնադրությունների հիման վրա, իսկ 62-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ հիմնարկն իրավաբանական անձ չէ և գործում է իրավաբանական անձի հաստատած կանոնադրության հիման վրա: Հետևաբար, արտադարձական ուսումնական հաստատությանը՝ հիմնարկին նախագծով մասնաճյուղեր ստեղծելու իրավասություն վերապահելը չի բխում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 61-րդ և 62-րդ հոդվածների պահանջներից:

7. 15-րդ և 20-րդ հոդվածները բովանդակային առումով՝ օրենքով կարգավորման ենթակա դրույթներ չեն պարունակում: Անհրաժեշտ է հոդվածներում ամրագրված դրույթները հանել՝ դրանք ամրագրելով ուսումնական հաստատության կանոնադրության մեջ:

8. 16-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 3-րդ պարբերությունները հակասում են միմյանց:

9. 17-րդ հոդվածով սահմանված՝ ուսումնադաստիարակչական գործընթացի մասնակիցների ցանկը լրացման և խմբագրման անհրաժեշտություն ունի:

10. 18-րդ հոդվածի 7-րդ մասի կապակցությամբ հայտնում ենք, որ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ ամբուլատոր-պոլիկլինիկական բուժհաստատություններում մինչև 18 տարեկանների կանխարգելիչ ստուգումները, հետազոտումն ու բուժօգնությունն արդեն իսկ իրականացվում են անվճար, պետական պատվերի շրջանակներում՝ անկախ արտադարձական ուսումնական հաստատություններում նրանց ներգրավվածությունից: Այդ առումով հիմնավորման կարիք ունի լրացուցիչ արտոնության տրամադրումը, ինչը կնախատեսի լրացուցիչ ֆինանսավորում, և պարզ չէ, որ պետական կառավարման մարմինները պետք է ապահովեն անվճար բուժօգնության տրամադրումը:

11. 19-րդ հոդվածում «բարձր հատկանիշներով օժտված անձ լինելը» որպես մանկավարժ համարվելու չափանիշ սահմանելն օրենսդրական որևէ հիմնավորում չունի և սուբյեկտիվ մոտեցումների դրսևորման հիմք կարող է հանդիսանալ:

Օրենքի նախագծի գրեթե բոլոր հոդվածները մասնագիտական, բովանդակային, իրավական և լեզվաոճական խմբագրման կարիք ունեն, առկա են անհիմն կրկնություններ, մի շարք հասկացություններ ժամանակավրեպ են և անտեղի, մասնավորապես, «միջոցառողական կոմբինատ», «պալատ», «մասնագիտական-տեխնիկական ուսումնական հաստատություն», «ունկնդիր», «հաստատության պետական ատեստավորում», «քաղաքացու ցանկալի դիմանկարի կերտում», «կրթության գիտականացում» և այլն:

Հարկ ենք համարում նշել այն հանգամանքը, որ արտադպրոցական կրթության իրականացման գործընթացներն արդեն իսկ իրենց կարգավորումն են ստացել «Կրթության մասին», «Հանրակրթության մասին» ու «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և այլ իրավական ակտերով, ինչպես նաև արտադպրոցական կրթություն իրականացնող կազմակերպությունների կանոնադրություններով:

Ելնելով շարադրվածից, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը դեմ է ներկայացված օրենքի նախագծի ընդունմանը:

Միաժամանակ հայտնում ենք, որ, ներկայացված օրենքի նախագիծը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում քննարկելիս, հարակից զեկուցմամբ հանդես կգա Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարար Լևոն Մկրտչյանը:

Ներկայացնում ենք օրենքի նախագծի ընդունման դեպքում ընդունումից հետո օրենքի կատարումն ապահովող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումների կամ այլ իրավական ակտերի ցանկը և ժամանակացույցը՝

1) 12-րդ հոդվածի 1-ին մաս՝ արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների օրինակելի կանոնադրության հաստատում. Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն, 6-ամսյա ժամկետում.

2) 20-րդ հոդվածի 2-րդ մաս՝ արտադարձական ուսումնական հաստատությունների այլ տեսակների լրավճարների չափերի ու կարգի սահմանում. Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն, 6-ամսյա ժամկետում.

3) 26-րդ հոդվածի 1-ին մաս՝ պետական արտադարձական ուսումնական հաստատությունների կողմից մատուցվող վճարովի ծառայությունների մատուցման կարգի սահմանում. Հայաստանի Հանրապետության կրթության բնագավառի պետական կառավարման լիազորված մարմին, 6-ամսյա ժամկետում:

Կից ներկայացվում են օրենքի նախագծի կարգավորման ազդեցության գնահատման եզրակացությունները:

Հարգանքով՝

ԿԱՐԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

**ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

**«Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության
օրենքի նախագծի ընդունման դեպքում**

«Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի ընդունումն առողջապահության բնագավառի վրա ազդեցություն չի ունենա:

Եզրակացություն

**«Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքի նախագծի առնչությամբ սոցիալական
պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատման**

«Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի առնչությամբ կարգավորման ազդեցության գնահատումը կատարվել է «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 27.1 հոդվածի և ՀՀ Կառավարության 2010 թվականի հունվարի 14-ի թիվ 18-Ն որոշման համաձայն:

Նախագծի սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատումը կատարվել է սոցիալական պաշտպանության ոլորտի և դրա առանձին ենթաօլորտների իրավիճակի բնութագրիչների և դրանց ինդիկատորների հիման վրա:

Նախագիծը՝

ա) ռազմավարական կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունի **չեզոք ազդեցություն**.

բ) շահառուների վրա կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունի **չեզոք ազդեցություն**:

ՀԱԿԱՎՈՌՈՒԹՅՈՒՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ

ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Արտադպրոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ

Նախագծի 9-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսվում են նաև արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների արտահերթ պետական ատեստավորման վերաբերյալ դրույթներ՝ նշելով, որ արտահերթ ատեստավորումը, որպես բացառություն, կարող է անցկացվել պետական կառավարման մարմնի կամ պետական այլ մարմինների որոշմամբ: Այս կապակցությամբ պարզ չէ, թե արտահերթ պետական ատեստավորումը որ դեպքերում և ինչ կարգով է իրականացվելու: Միաժամանակ անհրաժեշտ է հստակեցնել, թե հիշյալ մասում ինչ բացառության մասին է խոսքը: Պարզ չէ նաև, թե որոնք են այն «այլ պետական կառավարման մարմինները», որոնց որոշմամբ անցկացվելու է արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների արտահերթ պետական ատեստավորում: Միաժամանակ, հիշյալ դրույթներով արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների արտահերթ ատեստավորում անցկացնելու պահանջը հստակ չէ, քանի որ պահպանված չէ դրույթների իմպերատիվության պահանջը: Վերոնշյալ դրույթների կապակցությամբ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հոկտեմբերի 22-ի «Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման իրականացման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1205-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 9-րդ կետի 4-րդ և 7-րդ ենթակետերով նախատեսված դրույթները, համաձայն որոնց կոռուպցիոն գործոններն արտահայտվում են իրավական ակտում երկիմաստ եզրույթների, իրավական ակտի լեզվի ոչ հստակության, պարզության, մատչելիության գնահատողական բնույթի հասկացությունների, միևնույն հասկացությունը տարբեր եզրույթներով արտահայտելու միջոցով: Մրցութային (աճուրդային) անհրաժեշտ ընթացակարգերի բացակայությունը կամ ոչ հստակ կարգավորումը, որը հիմնականում դրսևորվում է կոնկրետ իրավունք ձեռք բերելուն հավակնող անձանցից հաղթողի ընտրության հատուկ ընթացակարգերի բացակայությամբ և պաշտոնատար անձի կողմից սուբյեկտիվ մոտեցման հնարավորության ընձեռմամբ: Հետևապես անհրաժեշտ է հստակ սահմանել արտահերթ ատեստավորում անցկացնելու դեպքերը, մասնավորապես՝ նշել, թե երբ պետք է անցկացվի արտահերթ պետական ատեստավորումը, ինչ կարգով է իրականացվելու ատեստավորումը, հստակեցնել ատեստավորում անցկացնելու մասին համապատասխան որոշում ըդունելու իրավասություն ունեցող անձանց շրջանակը՝ նկատի ունենալով, որ վերջիններս վերոնշյալ հիմքերով պարունակում են կոռուպցիոն գործոններ:

ԱԶԴԵՅՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի բնապահպանության բնագավառում կարգավորման

1. «Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ Օրենք) ընդունման արդյունքում շրջակա միջավայրի օբյեկտների՝ մթնոլորտի, հողի, ջրային ռեսուրսների, ընդերքի, բուսական և կենդանական աշխարհի, հատուկ պահպանվող տարածքների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:
2. Օրենքի նախագծի չընդունման դեպքում շրջակա միջավայրի օբյեկտների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:
3. Օրենքի նախագիծը բնապահպանության ոլորտին չի առնչվում, այդ ոլորտը կանոնակարգող իրավական ակտերով ամրագրված սկզբունքներին և պահանջներին չի հակասում:

Օրենքի կիրարկման արդյունքում բնապահպանության բնագավառում կանխատեսվող հետևանքների գնահատման և վարվող քաղաքականության համեմատական վիճակագրական վերլուծություններ կատարելու անհրաժեշտությունը բացակայում է:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Արտադարոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի՝ բյուջետային բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման վերաբերյալ

«Արտադարոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի /այսուհետ՝ Նախագիծ/ ընդունման ազդեցությունը, այլ հավասար պայմաններում, ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեների եկամուտների վրա կարող է լինել դրական, իսկ ծախսերի մասով Նախագծի ընդունումը կհանգեցնի ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեներից լրացուցիչ ծախսերի կատարման անհրաժեշտության, որի գնահատականը հնարավոր չէ տալ՝ տեղեկատվության բացակայության պատճառով (ընդ որում, լրացուցիչ ծախսերը էականորեն կգերազանցեն լրացուցիչ եկամուտներին):

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի մրցակցության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով (այսուհետ՝ Նախագիծ) նախատեսվում է սահմանել արտադարոցական կրթության նկատմամբ պետական քաղաքականության սկզբունքները և արտադարոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության հետ կապված իրավահարաբերությունները, մասնավորապես՝ սահմանվում են կրթադաստիարակչական գործընթացի հիմնական ուղղությունները, բովանդակությունը և ձևերը, ինչպես նաև ամրագրվում է արտադարոցական կրթության մասին օրենսդրության խախտման համար պատասխանատվությունը և այլն:

Նախագծով կարգավորվող շրջանակներն առնչվում են կրթական ծառայությունների շուկայի հետ, սակայն Նախագծի ընդունմամբ նշված շուկայում մրցակցային դաշտի վրա *զգալի ազդեցություն* լինել չի կարող:

Հիմք ընդունելով նախնական փուլի արդյունքները՝ արձանագրվել է Նախագծի ընդունմամբ մրցակցության միջավայրի վրա *զգալի ազդեցություն չհայտնաբերելու* եզրակացություն:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Արտադարոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ Նախագիծ)՝ տնտեսական, այդ թվում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

Նախագծի՝ գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա կարգավորման ազդեցության գնահատման նպատակով իրականացվել են նախնական դիտարկումներ:

Գնահատման նախնական փուլում պարզ է դարձել, որ *Նախագծով առաջարկվում է սահմանել արտադարոցական կրթության նկատմամբ պետական քաղաքականության հիմնական սկզբունքները և արտադարոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության իրավական հիմքերը:*

Նախագծի ընդունման և կիրարկման արդյունքում գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա նախատեսվում է ***չեզոք ազդեցություն:***

Պ-1058-19.09.2016-ԳԿ-010/0

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

ԱՐՏԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ 1

Ընդհանուր դրույթներ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

Սույն օրենքը ՀՀ Սահմանադրության եւ «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության արտադպրոցական կրթության ոլորտի պետական քաղաքականության հիմնական սկզբունքները, դրա իրավական, սոցիալ-տնտեսական, կազմակերպական եւ դաստիարակչական հիմքերը:

Հոդված 2. Հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն ունեն հետեւյալ իմաստները.

1. արտադպրոցական կրթության համակարգ - կրթական ենթահամակարգ, որը ներառում է անկախ սեփականության ձեւից եւ կազմակերպական իրավական տեսակից արտադպրոցական ուսումնական հաստատություններ, արտադպրոցական կրթության կենտրոններ, արտադասարանային եւ արտաուսումնական հաստատություններ, այդ թվում միջդպրոցական ուսումնաարտադրական կոմբինատներ, հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների, ուսումնա-արտադրական կոմբինատների եւ այլ ուսումնական հաստատությունների բազայի վրա ստեղծված խմբակներ, բաժանմունքներ, ակումբներ, միավորումներ, մշակութային-կրթական, մարմնամարզական-կազդուրողական, սպորտային եւ այլ հիմնարկներ, հիմնադրամներ, ընկերություններ, որոնց գործունեությունը կապված է արտադպրոցական կրթության հետ, արտադպրոցական կրթության կառավարման համապատասխան մարմիններ եւ գիտամեթոդական հաստատություններ:

2. արտադպրոցական կրթություն - գիտելիքների, ունակությունների եւ հմտությունների ընդհանրություն, որոնք սաները, սովորողները եւ ունկնդիրներն ստանում են արտադպրոցական, հանրակրթական եւ այլ ուսումնական հաստատություններում՝ ուսումնառությունից ազատ ժամանակ:

3. արտադպրոցական ուսումնական հաստատություն - արտադպրոցական կրթության համակարգի բաղկացուցիչ, որը գիտելիքներ է հաղորդում՝ ձեւավորելով ունակություններ եւ հմտություններ հետաքրքրությունների ուղղությամբ, ապահովում է անհատի մտավոր, հոգեւոր ու ֆիզիկական զարգացումը, նախապատրաստում մասնագիտական եւ հասարակական գործունեությանը, պայմաններ ստեղծում բովանդակալից ժամանցի կազմակերպման եւ սոցիալական պաշտպանության համար սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ընդունակություններին, կարողություններին եւ առողջական վիճակին համապատասխան:

4. արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մասնաճյուղերը - արտադպրոցական հաստատության տարածապես առանձնացված ստորաբաժանումներ, որոնք իրականացնում են նույնպիսի գործունեություն, ինչպիսին հիմնական արտադպրոցական հաստատությունն ամբողջությամբ կամ դրա առանձին ուղղություններով:

5. արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների բեռնվաճառությունը - արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատակիցների կողմից ուսումնա-դաստիարակչական գործընթացի իրականացման համար նախատեսված ժամանակը:

6. արտադարձական ուսումնական հաստատության կրթական գործունեություն - գիտելիքների հաղորդման, արտադարձական կրթության տարբեր ուղղությունների գծով ունակությունների եւ հմտությունների ձեւավորման, անձի տվյալներին եւ պահանջներին համապատասխան մտավոր եւ ստեղծագործական ընդունակությունների, ֆիզիկական որակների զարգացման գործընթաց:

7. սաներ - անձինք, ովքեր հաճախում են արտադարձական ուսումնական հաստատության խմբակներ, ակումբներ, ստեղծագործական միավորումներ, բաժանմունքներ՝ իրենց հետաքրքրությունների, ընդունակությունների եւ հակումների ուղղությամբ, ստանում միջմասնագիտական նախապատրաստություն:

8. սովորողներ - անձինք, որոնք հաճախում են արտադարձական ուսումնական հաստատության դասարաններ եւ այլ ստեղծագործական միավորումներ, որտեղ ուսումնա-դաստիարակչական աշխատանքը կազմակերպված է դաս - դասարանային կամ այլ համակարգի ձեւով:

Հոդված 3. «Արտադարձական կրթության մասին» օրենքի խնդիրները

Սույն օրենքի խնդիրներն են.

1. քաղաքացիների՝ արտադարձական կրթություն ստանալու իրավունքների ապահովումը,
2. արտադարձական կրթության նկատմամբ պետական քաղաքականության հիմնական սկզբունքների սահմանումը,
3. նորմատիվ-իրավական բազայի ստեղծումը արտադարձական կրթության հետագա զարգացման համար,
4. արտադարձական ուսումնական հաստատությունների գործունեության իրավական հիմքերի սահմանումը,
5. արտադարձական ուսումնական հաստատություններում կրթա-դաստիարակչական գործընթացի հիմնական ուղղությունների, բովանդակության եւ ձեւերի սահմանումը,
6. ուսումնա-դաստիարակչական գործընթացի մասնակիցների իրավունքների եւ պարտականությունների սահմանումը, արտադարձական կրթության մասին օրենսդրության խախտման համար պատասխանատվության ամրագրումը,
7. արտադարձական կրթության զարգացմանն ուղղված իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձանց բարեգործական գործունեության պայմանների ստեղծումը,
8. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների արտադարձական կրթության բովանդակությունը, ձեւերը եւ մեթոդները սահմանող ուսումնական հաստատությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների եւ պետական կառավարման մարմինների միջեւ հարաբերությունների կարգավորումը,
9. արտադարձական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների, սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների սոցիալական պաշտպանության համար պայմանների ստեղծումը:

Արտադարձական կրթությունն անընդհատ կրթության բաղկացուցիչ է եւ ուղղված է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ընդունակությունների եւ հմտությունների զարգացմանը, նրանց հետաքրքրությունների, հոգեւոր պահանջների եւ պահանջմունքների բավարարմանը:

Հոդված 4. Արտադարձական կրթության կառուցվածքը

Արտադարձական կրթության կառուցվածքն են կազմում՝

1. արտադարձական կրթական հաստատությունները,

2. արտադարձական կրթության կենտրոնները՝ արտադասարանային եւ արտաուսումնական ժամանակահատվածում գործող հաստատությունները, այդ թվում միջդարձական ուսումնաարտադրական կոմբինատները,
3. հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների, միջդարձական ուսումնաարտադրական կոմբինատների, մասնագիտական-տեխնիկական ուսումնական հաստատությունների բազայի հիման վրա ստեղծված խմբակները, բաժանմունքները, ակումբները,
4. մշակութային-կրթական, մարմնամարզական-կազդուրողական, սպորտային եւ այլ ուսումնական հաստատությունները, հիմնարկները,
5. հիմնադրամները, ընկերությունները, որոնց գործունեությունը կապված է արտադարձական կրթության հետ:

Հոդված 5. Արտադարձական կրթության իրավունքը

1. Սաները, սովորողները եւ ունկնդիրներն իրավունք ունեն ստանալ արտադարձական կրթություն՝ իրենց ընդունակություններին, տաղանդին, ճաշակին եւ հետաքրքրություններին համապատասխան:
2. Արտադարձական կրթությունը քաղաքացիներն ստանում են արտադասարանային եւ արտաուսումնառության ժամանակ՝ արտադարձական կրթության կենտրոններ հանդիսացող արտադարձական ուսումնական հաստատություններում եւ այլ ուսումնական հաստատություններում՝ անկախ ենթակայությունից եւ սեփականության ձեւից: Արտադարձական կրթությունը հիմնված է հաստատության եւ գործունեության տեսակի ընտրության կամավորության սկզբունքի վրա եւ իրականացվում է ծնողների կամ նրանց փոխարինող անձանց, աշխատանքային կոլեկտիվների, հասարակական կազմակերպությունների, ընկերությունների, հիմնադրամների մասնակցությամբ:
3. Օրինական հիմքերով Հայաստանում գտնվող օտարերկրյա քաղաքացիները եւ քաղաքացիություն չունեցող անձինք արտադարձական կրթություն ստանում են ՀՀ քաղաքացիների համար արտադարձական կրթություն ստանալու սահմանված կարգով:

Հոդված 6. Արտադարձական կրթության լեզուն

Արտադարձական կրթությունը, ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացվում է «Լեզվի մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան:

Հոդված 7. Արտադարձական կրթության հիմնական խնդիրները

Արտադարձական կրթության հիմնական խնդիրներն են.

1. Հայաստանի քաղաքացու ցանկալի դիմանկարի կերտումը,
2. անձի ազատ զարգացումը եւ նրա հասարակական փորձի ձեւավորումը,
3. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների մոտ Սահմանադրության, մարդու եւ քաղաքացու իրավունքների եւ ազատությունների նկատմամբ հարգանքի, սեփական արժանիքների, իր գործողությունների համար օրենքի նկատմամբ պատասխանատվության զգացմունքի դաստիարակումը,
4. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների մոտ հայրենասիրության, հայ ժողովրդի, ինչպես նաեւ այլ ազգերի եւ ժողովուրդների ազգային արժեքների, ժողովրդական սովորույթների նկատմամբ հարգանքի դաստիարակումը,
5. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների մոտ հարգալից վերաբերմունքի դաստիարակումը ընտանիքի եւ տարեց մարդկանց նկատմամբ,

6. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ստեղծագործ, մտավոր, հոգեւոր եւ ֆիզիկական զարգացման համար պայմանների ստեղծումը,
7. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների մոտ գիտակից եւ պատասխանատու վերաբերմունքի ձեւավորումը իր եւ շրջապատողների առողջության, անվտանգ գործելակերպի հմտությունների նկատմամբ,
8. կրթության կառուցվածքի այլ բաղկացուցիչների կողմից չապահովվող կրթական-մշակութային պահանջմունքների բավարարումը սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների մոտ,
9. մասնագիտական ինքնորոշման եւ ստեղծագործական իրքնաիրացման մեջ սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների պահանջմունքների բավարարումը,
10. ընդունակ, օժտված, տաղանդավոր եւ հանճարեղ սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների բացահայտումը, զարգացումը եւ աջակցությունը,
11. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ֆիզիկական զարգացման կատարելագործումը, սպորտի տարբեր բնագավառներում հավաքական խմբերի համար սպորտային հերթափոխների նախապատրաստումը,
12. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ժամանցի կազմակերպումը, դրա նոր ձեւերի բացահայտումը,
13. կրթադաստիարակչական գործընթացի մասնակիցների մոտ գիտակցական վերաբերմունքի դաստիարակումը անձնական եւ շրջապատողների անվտանգության նկատմամբ,
14. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների առողջ կենսակերպի ձեւավորումը,
15. տեղեկատվական-մեթոդական եւ կազմակերպչական զանգվածային-աշխատանքների իրականացումը:

Հոդված 8. Արտադպրոցական կրթության ոլորտում պետական քաղաքականության սկզբունքները

1. Արտադպրոցական կրթության ոլորտում պետական քաղաքականության սկզբունքներն են՝
 - ա. արտադպրոցական կրթության մատչելիությունը՝ անկախ ռասայից, կրոնական եւ այլ համոզմունքներից, սեռից, ժողովրդական եւ սոցիալական ծագումից, գույքային դրությունից, բնակության վայրից, լեզվային կամ այլ հատկանիշներից,
 - բ. պետական արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ֆինանսավորումը դրանց կառուցվածքին համապատասխան,
 - գ. արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների տեսակի, կրթության ձեւի եւ գործունեության տեսակների ընտրության կամավորությունը,
 - դ. կրթության գիտականությունը, աշխարհիկ բնույթը,
 - ե. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների իրավական եւ սացիալական պաշտպանվածությունը անձի ազատ, բազմակողմանի զարգացման նրանց ձգտումներում:
2. Արտադպրոցական կրթության ոլորտում պետական քաղաքականությունն ուղղված է՝
 - ա. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների կողմից արտադպրոցական կրթության ստացման համար պայմանների ստեղծմանը,

բ. պետական արտադարձական ուսումնական հաստատությունների ցանցի պահպանմանն ու զարգացմանը՝ առանց դրանց վերամասնագիտացման եւ շինությունները, սարքավորումները, տեխնիկան օտարելու իրավունքի,

գ. պետական կառավարման մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ձեռնարկությունների, հաստատությունների, կազմակերպությունների, քաղաքացիների, ընտանիքների եւ հասարակական միավորումների ջանքերի համախմբմանը արտադարձական կրթության հետագա կայացման եւ զարգացման ուղղությամբ:

Գլուխ II

Արտադարձական կրթության կազմակերպումը

Հոդված 9. Արտադարձական կրթության կառավարման մարմինները: Պետական վերահսկողությունն արտադարձական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ:

1. Պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները, որոնց իրավասության ոլորտում են գտնվում արտադարձական ուսումնական հաստատությունները եւ որոնք գործունեություն են իրականացնում արտադարձական կրթության ոլորտում, իրականացնում են նշված ուսումնական հաստատությունների գործունեության կառավարումը:

2. Արտադարձական կրթության պետական կառավարումն իրականացնում են՝

ա. կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը,

բ. պետական կառավարման այլ, մարմինները, որոնց իրավասության ոլորտում են գտնվում արտադարձական ուսումնական հաստատությունները,

գ. մարզային պետական մարմինները եւ նրանց ենթակա կառավարման մարմինները, որոնց իրավասության ոլորտում են գտնվում արտադարձական ուսումնական հաստատությունները,

դ. տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

3. Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը պետական կառավարման այլ մարմինների մասնակցությամբ, որոնց իրավասության ոլորտում են գտնվում արտադարձական ուսումնական հաստատությունները՝

ա. մասնակցում է արտադարձական կրթության ոլորտում պետական քաղաքականության մշակմանը եւ իրականացմանը,

բ. ձեւավորում է արտադարձական կրթության զարգացման ծրագրերը,

գ. մշակում է արտադարձական ուսումնական հաստատությունների մասին դրույթները, պատրաստում արտադարձական կրթության նյութա-տեխնիկական, ֆինանսական ապահովման նորմատիվների մասին առաջարկություններ, մշակում նորմատիվ իրավական ակտեր՝ արտադարձական ուսումնական հաստատությունների մասնագետների, մանկավարժական աշխատողների համար սոցիալական երաշխիքներ սահմանելու ուղղությամբ,

դ. իրականացնում է արտադարձական ուսումնական հաստատությունների ուսումնամեթոդական ղեկավարումը, վերահսկողությունը եւ պետական տեսչական ստուգումը,

ե. իրականացնում է օրենքներով եւ այլ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված լիազորություններ:

4. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողությունն իրականացվում է կրթության ոլորտի պետական կառավարման լիազորված

մարմնի, պետական կառավարման այլ մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից:

5. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողության հիմնական ձեւը արտադպրոցական ուսումնական հաստատության պետական ատեստավորումն է, որն իրականացվում է ոչ պակաս, քան մեկ անգամ 5 տարվա ընթացքում՝ կրթության ոլորտի լիազորված պետական մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների պետական ատեստավորման արդյունքները հրապարակվում են:

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների արտահերթ պետական ատեստավորումը, որպես բացառություն, կարող է անցկացվել միայն ոլորտի կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կամ պետական կառավարման այլ մարմինների որոշմամբ, որոնց իրավասության ոլորտում են գտնվում արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունները:

6. Պետական կառավարման մարմինները եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններն իրենց իրավասությունների սահմաններում՝

ա. հաստատում են արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ֆինանսավորման ծավալները ոչ ցածր, քան կրթության ոլորտի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգով որոշված նվազագույն նորմատիվները եւ ապահովում դրանց պահպանման համար անհրաժեշտ ծախսերի ֆինանսավորումը,

բ. ապահովում են արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների նյութատեխնիկական բազայի պահպանումն ու ամրապնդումը, դրանց հատկացված հողատարածությունների արդյունավետ օգտագործումը:

գ. սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների համար ապահովում են պատշաճ պայմաններ ստեղծագործական գործունեության ընտրության համար՝ նրանց հետաքրքրություններին, ծնողների կամ վերջիններիս փոխարինող անձանց պահանջներին համապատասխան,

դ. կարող են սահմանել լրացուցիչ մանկավարժական դրույթներ, որոշել արտադպրոցական ուսումնական հաստատություններում սաների, ուսանողների եւ ունկնդիրների չափաքանակը,

ե. միջոցներ են ձեռնարկում սոցիալական օգնության եւ սոցիալական վերականգնման կարիք ունեցող սաներին, սովորողներին եւ ունկնդիրներին արտադպրոցական կրթության տարբեր ձեւերում ներգրավելու ուղղությամբ,

զ. ապահովում են սաների, սովորողների, մանկավարժական աշխատակիցների, մասնագետների եւ արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների այլ աշխատակիցների սոցիալական պաշտպանությունը,

է. սահմանված կարգով կազմակերպում են արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների ատեստավորումը, որակավորման բարձրացումը,

ը. համակարգում են ընտանիքների, ձեռնարկությունների, հասարակական կազմակերպությունների, արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կոլեկտիվների գործունեությունը՝ սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների կողմից արտադպրոցական կրթության ստացման ուղղությամբ,

թ. վերահսկողություն են իրականացնում արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կոլեկտիվների նկատմամբ, ընդհանրացնում եւ տարածում նրանց աշխատանքային փորձը,

ժ. իրականացնում են արտադարձական ուսումնական հաստատությունների պետական ատեստավորումը,

ի. նպաստում են հոգաբարձական եւ խնամակալական խորհուրդների, բարեգործական հիմնադրամների ստեղծմանը,

լ. իրականացնում են այլ լիազորություններ՝ ՀՀ Սահմանադրությանը, «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «Կրթության մասին», ՀՀ օրենքներին եւ սույն օրենքին համապատասխան:

Հոդված 10. Արտադարձական ուսումնական հաստատության կառավարումը եւ ինքնակառավարումը

1. Արտադարձական ուսումնական հաստատության կառավարումն իրականացնում է նրա տնօրենը:

Արտադարձական ուսումնական հաստատության կառավարման կոլեգիալ մարմինը մանկավարժական խորհուրդն է, որի լիազորությունները սահմանվում է արտադարձական ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Արտադարձական ուսումնական հաստատության հասարակական ինքնակառավարման մարմինը ուսումնական հաստատության կոլեկտիվի ընդհանուր ժողովն է /կոնֆերանսը/:

3. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունում կարող են ստեղծվել որոշակի մասնագիտական ուղղվածություն ունեցող մեթոդական միավորումներ, որոնց լիազորությունները սահմանվում է տվյալ հաստատության կանոնադրությամբ:

Հոդված 11. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունը

1. Պետական արտադարձական ուսումնական հաստատությունը հիմնարկի կամ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն է : Իր գործունեության նպատակին համապատասխան պետական արտադարձական ուսումնական հաստատությունը կարող է իրականացնել վճարովի ծառայություններ:

2. Ոչ պետական արտադարձական ուսումնական հաստատությունները կարող են ունենալ օրենքով նախատեսված ցանկացած կազմակերպական-իրավական ձեւ:

3. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունները կարող են գործել արտադարձական կրթություն իրականացնող կենտրոնների, համալիրների, պալատների, ակումբների, կայանների, ստուդիաների, արվեստի դպրոցների, մասնագիտացված գեղարվեստական ուսումնական հաստատությունների, սպորտային դպրոցների, օլիմպիական պահուստի մանկապատանեկան սպորտային դպրոցների, ըստ բնակության վայրի մարմնամարզական-սպորտային ակումբների, հաշմանդամների մարմնամարզական-կազդուրողական ակումբների, մանկական մարզադաշտերի, մանկական գրադարանների, պատկերասրահների, կազդուրողական հաստատությունների ձեւով:

4. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունները կարող են լինել համալիր եւ մասնագիտացված:

Համալիր արտադարձական ուսումնական հաստատությունները սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների հետ աշխատանքը կազմակերպում են արտադարձական կրթության տարբեր ուղղություններով /գեղարվեստական-գեղագիտական, զբոսաշրջիկության, բնապահպանական, գիտա- տեխնիկական, փորձա-փորձարարական, մարմնամարզական-սպորտային կամ սպորտային, ռազմա- հայրենասիրական, գրադարանային-մատենագիտական, սոցիալ-վերականգնողական, կազդուրողական, հումանիտար/:

Համալիր արտադարձական ուսումնական հաստատությունների թվին են դասվում պալատները, մանկապատանեկան տները, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոնները:

Մասնագիտացված արտադարձական ուսումնական հաստատություններն իրենց աշխատանքը կազմակերպում են արտադարձական գործունեության որոշակի ուղղվածությամբ:

Մասնագիտացված արտադարձական ուսումնական հաստատությունների թվին են դասվում զբոսաշրջիկության, գիտա-տեխնիկական, բնապահտպանական, սպորտային-կազդուրողական, գեղարվեստական-գեղագիտական ստեղծագործության, ռազմահայրենասիրական ուղղվածության կենտրոնները, ակումբները, պատանի զբոսաշրջիկների, բնախույզների, տեխնիկների կայանները, արվեստի դպրոցները, մասնագիտացված գեղարվեստական ուսումնական հաստատությունները, մանկապատանեկան սպորտային դպրոցները, կազդուրողական հաստատությունները:

5. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունների տեսակների ցանկը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

6. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունների ստեղծագործական միավորումները դասակարգվում են երեք մակարդակների՝

սկզբնական մակարդակ-ընդհանուր զարգացման ուղղվածությամբ ստեղծագործական միավորումներ, որոնք նպաստում են սաների, սավորողների եւ ունկնդիրների ընդունակությունների, ձիրքերի բացահայտմանը կամ նրանց հետաքրքրության զարգացմանը՝ ստեղծագործական գործունեության նկատմամբ, հիմնական մակարդակ-սաների, սավորողների եւ ունկնդիրների կայուն հետաքրքրությունները զարգացնող, մասնագիտական կողմնորոշման մեջ պահանջմունքները բավարարող գիտելիքներ, գործնական կարողություններ եւ հմտություններ սովող ստեղծագործական միավորումներ, բարձրագույն մակարդակ-ընդունակ եւ տաղանդավոր սաների, սավորողների եւ ունկնդիրների հետաքրքրությունների ուղղությամբ ստեղծագործական միավորումներ:

Հոդված 12. Արտադարձական ուսումնական հաստատության կանոնադրությունը

1. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունների օրինակելի կանոնադրությունը հաստատվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից:

2. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունը արտադարձական ուսումնական հաստատությունների օրինակելի կանոնադրության հիման վրա մշակում է իր կանոնադրությունը, որը հաստատվում է սեփականատիրոջ /հիմնադրի/ կողմից:

3. Արտադարձական ուսումնական հաստատության կանոնադրությունում նշվում են հաստատության անվանումը, կազմակերպական-իրավական ձեւը, հաստատության գտնվելու վայրը, գործունեության առարկան եւ նպատակները, կառավարման կարգը, գույքի ձեւավորման աղբյուրները, ուսումնական հաստատության լուծարման դեպքում՝ գույքի տնօրինման կարգը: Կանոնադրությունը կարող է պարունակել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը չհակասող այլ դրույթներ:

Հոդված 13. Արտադարձական ուսումնական հաստատության սպեղծումը, վերակազմակերպումը եւ լուծարումը

1. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունն ստեղծվում է հիմնադրի /հիմնադիրների/ որոշմամբ:

2. Արտադարձական ուսումնական հաստատությունն ստեղծված է համարվում հիմնադրի /հիմնադիրների/ կողմից դրա կանոնադրությունը հաստատելու եւ օրենքով սահմանված կարգով պետական գրանցում ստանալու պահից:

3. Արտադարձակական ուսումնական հաստատության հիմնադիրներ կարող են լինել՝

ա. պետական կառավարման մարմինները,

բ. տեղական ինքնակառավարման մարմինները,

գ. ձեռնարկությունները, հաստատությունները, կազմակերպությունները եւ դրանց միավորումները՝ անկախ սեփականության ձեւից եւ ենթակայությունից,

դ. ՀՀ քաղաքացիները:

4. Արտադարձակական ուսումնական հաստատություններն ստեղծվում են հաշվի առնելով սոցիալ- տնտեսական, ազգային, մշակութային-կրթական պահանջմունքները, անհրաժեշտ ուսումնա-մեթոդական եւ նյութա-տեխնիկական բազայի, մանկավարժական կադրերի առկայությունը եւ սանիտարահիգիենիկ նորմերի, կանոնների եւ ստանդարտների պահպանումը:

5. Արտադարձակական ուսումնական հաստատությունը կարող է ստեղծել մասնաճյուղեր: Մասնաճյուղն իրավաբանական անձ չէ եւ գործում է ուսումնական հաստատության հաստատած կանոնադրության համաձայն:

6. Արտադարձակական ուսումնական հաստատության վերակազմակերպումը եւ լուծարումը կատարվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսդրությունը այլ օրենքներին համապատասխան:

Գլուխ III

Արտադարձակական կրթության կազմակերպումը արտադարձակական ուսումնական հաստատությունում

Հոդված 14. Արտադարձակական կրթության հիմնական ուղղությունները

Արտադարձակական կրթությունն արտադարձակական ուսումնական հաստատություններում կարող է իրականացվել հետևյալ ուղղություններով՝

1. գեղարվեստական-գեղագիտական. ապահովում է ստեղծագործական ունակությունների, տաղանդի զարգացում, սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների կողմից գործնական հմտությունների ձեռքբերում, հայրենական եւ համաշխարհային մշակույթի ու արվեստի վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետում,

2. զբոսաշրջիկության-գավառագիտության. ուղղված է սաներին, սովորողներին եւ ունկնդիրներին հայրենի երկրի եւ շրջակա միջավայրի, համաշխարհային քաղաքակրթության, սոցիալական կյանքի երեւոյթների եւ աշխարհագրական, ժողովրդագրական, պատմական օբյեկտների ուսումնասիրման ակտիվ գործունեության մեջ ներգրավելուն, զբոսաշրջիկության եւ գավառագիտության վերաբերյալ գործնական կարողությունների եւ հմտությունների տիրապետմանը,

3. բնապահպանական-բնանկարագրական. նախատեսում է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների կողմից շրջակա միջավայրի մասին գիտելիքների տիրապետում, անձի բնապահպանման կրթվածության ձեւավորում, բնապահպանական հիմնախնդիրների լուծման փորձի եւ գիտելիքների ձեռքբերում, գործնական բնապահպանական աշխատանքի եւ այլ կենսաբանական ուղղությունների մեջ ներգրավում, գյուղատնտեսության ճյուղերի՝ ծաղկաբուծության, անտառապատման, այգեգործության, սնկաբուծության եւ թռչնաբուծության վերաբերյալ գիտելիքների, հմտությունների ձեւավորումը,

4. գիտա-տեխնիկական. ապահովում է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների կողմից տեխնիկա-տեխնոլոգիական կարողությունների եւ հմտությունների ձեռքբերում, գիտական

աշխարհայացքի ընդլայնում, ակտիվ գիտա-հետազոտական աշխատանքներին նախապատրաստում, ժամանակակից տեխնիկայի եւ տեխնոլոգիաների տիրապետում,

5. փորձա-փորձարարական. նպաստում է սաներին, սովորողներին եւ ունկնդիրներին գիտության, տեխնիկայի, մշակույթի եւ արվեստի տարբեր ոլորտների գիտահետազոտական, փորձարարական, կոնստրուկտորային եւ հնարագիտական աշխատանքների մեջ ներգրավելուն, ինչպես նաեւ երիտասարդ տաղանդների եւ շնորհալիների համար ստեղծագործական ինքնակատարելագործման, բացահայտման, զարգացման եւ աջակցության համար պայմանների ստեղծմանը,

6. մարմնամարզական-սպորտային կամ սպորտային. ապահովում է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ֆիզիկական ընդունակությունների զարգացումը, լիարժեք կազդուրման, կոփման, բովանդակալից հանգստի եւ ժամանցի, մարմնամարզությամբ եւ սպորտով զբաղվելու համար անհրաժեշտ պայմաններ, սպորտային պաշարների նախապատրաստում հավաքական խմբերի համար, առողջ կենսակերպի հմտությունների ձեռքբերում,

7. ռազմա-հայրենասիրական. ապահովում է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ռազմական ծառայության նախապատրաստման ենթակա մակարդակը, հայրենասիրական զգացումների եւ քաղաքացիական պատասխանատվության դաստիարակումը,

8. գրադարանային-մատենագիտական. ուղղված է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ճանաչողական հետաքրքրությունների խորացմանը, նրանց տեղեկատվական կրթվածության բարձրացմանը, տեղեկատվության աճող հոսքի մեջ կողմնորոշվելու ունակությունների եւ հմտությունների ձեռքբերմանը,

9. սոցիալ-վերականգնողական. ապահովում է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների հետաքրքրությունների, ընդունակությունների, հակումների, պահանջների սոցիալական կայացումն ու զարգացումը, նրանց նախապատրաստումը ակտիվ մասնագիտական եւ հասարակական գործունեությանը, նրանց բովանդակալից ժամանցի եւ հանգստի կազմակերպումը,

10. կազդուրողական. ապահովում է բովանդակալից հանգստի համար անհրաժեշտ պայմաններ եւ նախատեսում է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների կողմից առողջ կենսակերպի մասին գիտելիքների տիրապետում, նրանց կազդուրման կազմակերպումը, հմտությունների ձեռքբերումն ու ամրապնդումը, անձնական առողջության ամրացում եւ անհատի հիգենիկ կրթվածության ձեռավորում,

11. հումանիտար. ապահովում է սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների ընդունակությունների, ձիրքերի, գործնական հմտությունների զարգացումը, սոցիալ-հումանիտար շարքի գիտությունների հիմունքների գծով գիտելիքների տիրապետում:

Հոդված 15. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության դասընթացների տեւողությունը եւ աշխատանքի ռեժիմը

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների դասընթացների տեւողությունը սահմանվում է ուսումնական պլաններին եւ ծրագրերին համապատասխան առանձին տարիքային խմբերի հոգեբանաֆիզիոլոգիական զարգացման եւ թույլատրելի ծանրաբեռնվածության հաշվառմամբ՝ հետեւյալ սանդղակով.

5-ից 6 տարեկան տարիքային խմբերի համար	30 րոպե
6-ից 7 տարեկան տարիքային խմբերի համար	35 րոպե
այլ խմբերի համար	45 րոպե

Ամենօրյա աշխատանքի ռեժիմը սահմանվում է արտադարձական ուսումնական հաստատության կողմից կառավարման համապատասխան մարմնի /կամ հիմնադրի/ երաշխավորությամբ:

Արտադարձական ուսումնական հաստատությունն ապահովում է ուսուցման, կրթության եւ աշխատանքի անվտանգ պայմաններ:

Արտադարձական ուսումնական հաստատության ուսումնական տարվա տեւողությունը սահմանվում է կառավարման համապատասխան մարմնի /կամ հիմնադրի/ կողմից:

Հոդված 16. Արտադարձական կրթության կազմակերպման ձեւերը

1. Սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների արտադարձական կրթությունն իրականացվում է տարբերակված՝ անհատական հնարավորություններին, հետաքրքրություններին, հակումներին, ընդունակություններին, առողջական վիճակին համապատասխան:

Արտադարձական կրթության իրականացման ձեւերն են պարապմունքները, խմբակային աշխատանքը, ակումբային աշխատանքը, դասընթացները, դասախոսությունները, անհատական պարապմունքները, կոնֆերանսները, ընթերցանությունը, վիկտորինան, համերգը, մրցույթը, մարզումը, փորձը, արշավը, էքսկուրսիան, լաբորատորիաներում, ջերմոցներում, գիտափորձարարական հողամասերում, գյուղատնտեսական եւ արդյունաբերական ձեռնարկություններում, բնության մեջ եւ արտադարձական ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ նախատեսված այլ ձեւերով գործնական աշխատանքը:

2. Արտադարձական ուսումնական հաստատություններում խմբերի եւ այլ կազմակերպական ձեւերի միջին հազեցվածությունը, որպես կանոն, կազմում է 10-15 սան, սովորող եւ ունկնդիր:

Խմբերի սահմանային հազեցվածությունը սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների զարգացմանը, նրանց տարիքային խմբերին, հմտության մակարդակին համապատասխան սահմանվում է արտադարձական ուսումնական հաստատությունների կանոնադրությամբ:

Խմբերի հազեցվածությունը սահմանում է արտադարձական ուսումնական հաստատության տնօրենը՝ կախված ուսումնա-դաստիարակչական գործընթացի կազմակերպման հնարավորություններից եւ ուղղվածությունից:

Անհատական ուսուցում նախատեսող խմբերի թվային կազմը չի կարող գերազանցել 5 սանը, սովորողը եւ ունկնդիրը:

Արտադարձական ուսումնական հաստատություններում անհատական եւ խմբային աշխատանքի կազմակերպման կարգը հաստատում է կառավարման համապատասխան մարմինը /կամ հիմնադիրը/:

3. Արտադարձական ուսումնական հաստատություններն իրենց շրջանավարտներին տալիս են արտադարձական կրթության վերաբերյալ համապատասխան փաստաթղթեր / վկայականներ/:

Վկայականների ձեւերը հաստատում է կրթության ոլորտի պետական կառավարման լիազորված մարմինը:

Պետական արտադարձական ուսումնական հաստատությունների համար վկայականների պատրաստումն իրականացվում է պետական բյուջեի հաշվին:

Մասնավոր արտադարձական ուսումնական հաստատությունների համար վկայականների պատրաստումն իրականացվում է հիմնադիրների / սեփականատերերի/ միջոցների հաշվին:

Գլուխ IV

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ուսումնա-դաստիարակչական գործընթացի մասնակիցները

Հոդված 17. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ուսումնա-դաստիարակչական գործընթացի մասնակիցները

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ուսումնա-դաստիարակչական գործընթացի մասնակիցներն են.

- սաները, սովորողները, ունկնդիրները,
- արտադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենը, փոխտնօրենները,
- մանկավարժական աշխատակիցները, հոգեբանները, սոցիալական մանկավարժները, գրադարանավարները, ուսումնա-դաստիարակչական գործընթացում ներգրավված մասնագետները,
- ծնողները կամ նրանց փոխարինող անձինք,
- ուսումնա-դաստիարակչական գործընթացի իրականացմանը մասնակցող ձեռնարկությունների, հաստատությունների, կազմակերպությունների ներկայացուցիչները:

Հոդված 18. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների սաների, սովորողների և ունկնդիրների իրավունքները, պարտականությունները և սոցիալական պաշտպանությունը

1. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության սաների, սովորողների և ունկնդիրների իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանվում են ՀՀ Սահմանադրությամբ, «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքով, սույն օրենքով և այլ նորմատիվ-իրավական ակտերով:
2. Պետությունն իրականացնում է արտադպրոցական ուսումնական հաստատության սաների, սովորողների և ունկնդիրների իրավունքների պաշտպանությունը և ապահովում է բազմազավակ ընտանիքների անչափահաս երեխաների, հաշմանդամ, որբ և ծնողական խնամքից զուրկ երեխաների դաստիարակման և կրթության կազմակերպումը՝ օրենսդրությամբ:
3. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության սաների, սովորողներին և ունկնդիրների աշխատանքների և ուսումնական գործընթացի հետ չկապված միջոցառումների իրականացմամբ՝ ուսումնառության ժամանակի հաշվին, արգելվում է:
4. Պետական կառավարման մարմինները սահմանում են գյուղական, համայնքային, քաղաքային, մարզային, հանրապետական և միջազգային մրցույթների, մրցախաղերի, օլիմպիադաների, ցուցահանդեսների հաղթողների բարոյական խթանման և նյութական խրախուսման տարբեր տեսակներ:
5. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության սաները, սովորողները և ունկնդիրները ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված կարգով իրավունք ունեն արտոնյալ կամ անվճար պայմաններով այցելել թանգարաններ, պատմաճարտարապետական հուշարձաններ:
7. Անկախ ենթակայությունից, սեփականության ձևից և տեսակից արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների սաները, սովորողները և ունկնդիրներն անվճար բուժսպասարկման իրավունք ունեն պետական կառավարման համապատասխան մարմինների կողմից սահմանված առողջապահական հիմնարկներում:
8. Սույն օրենքին համապատասխան տեղական ինքնակառավարման մարմինները կարող են սահմանել սաներին, սովորողներին և ունկնդիրներին քաղաքային և մերձքաղաքային տրանսպորտով երթևեկելու արտոնություններ:

Հողված 19. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակիցները

1. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակիցը պետք է լինի բարձր հատկանիշներով օժտված անձ, ունենա բարձրագույն մանկավարժական կամ այլ մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակ, իրականացնի մանկավարժական գործողություն, ապահովի իր աշխատանքի արդյունավետությունն ու որակը, եւ որի առողջության ֆիզիկական եւ հոգեկան վիճակը թույլ է տալիս կատարել մասնագիտական պարտականություններ արտադպրոցական ուսումնական հաստատություններում:

2. Արտադպրոցական կրթության համակարգի մանկավարժական աշխատակիցների պաշտոնների ցանկը սահմանում է հիմնադիրը:

3. Անկախ ենթակայությունից, սեփականության ձեւից եւ տեսակից, արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարի պաշտոնը կարող է զբաղեցնել ՀՀ քաղաքացի հանդիսացող անձը, որն ունի բարձրագույն մանկավարժական կրթություն, առնվազն 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ:

4. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակիցների իրավունքները, պարտականություններն ու սոցիալական երաշխիքները սահմանվում են ՀՀ Սահմանադրությամբ, «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքով եւ այլ նորմատիվ-իրավական ակտերով:

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակիցներին տրվում է տարեկան հերթական արձակուրդ՝ ոչ պակաս, քան 48 օրացուցային օր տեւողությամբ:

Հողված 20. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակիցների մանկավարժական ծանրաբեռնվածությունը

1. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության խմբակների, բաժանմունքների, ստուդիաների, ակումբների, ստեղծագործական միավորումների ղեկավարների մանկավարժական ծանրաբեռնվածությունը ներառում է 18 ուսումնական ժամ՝ ուսումնական շաբաթվա կտրվածքով, ինչն էլ կազմում է տարիֆային դրույքը, ինչպես նաեւ մանկավարժական գործունեության այլ տեսակներ՝ տարիֆային դրույքի նկատմամբ հետեւյալ հարաբերությամբ.

արհեստանոցների վարումը՝ 10-15 տոկոս

ուսումնական կաբինետների, լաբորատորիաների, բնության մեկուսավայրերի, ծառաստանների, ձմեռային այգիների վարումը՝ 10-15 տոկոս

ուսումնա-փորձարարական տեղամասերի, ջերմոցների վարումը՝ 10-15 տոկոս

2. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության այլ տեսակների համար լրավճարների չափերն ու կարգը որոշում է ՀՀ կառավարությունը:

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական ծանրաբեռնվածության բաշխումն իրականացնում է նրա ղեկավարը եւ հաստատում կառավարման համապատասխան մարմինը /կամ հիմնադիրը/:

3. Ուսումնական տարվա ընթացքում մանկավարժական ծանրաբեռնվածության վերաբաշխումը հնարավոր է սահմանված կարգով ուսումնական պլանով նախատեսված ժամերի քանակի փոփոխության պատճառով կամ մանկավարժական աշխատակցի գրավոր համաձայնությամբ:

Հողված 21. Արտադպրոցական կրթության համակարգի աշխատանքային հարաբերությունները

1. Արտադպրոցական կրթության համակարգի աշխատանքային հարաբերությունները կարգավորվում են աշխատանքային օրենսդրությամբ, «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքով, սույն օրենքով եւ այլ նորմատիվ-իրավական ակտերով:
2. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարի նշանակումը եւ պաշտոնից ազատումը իրականացվում է տվյալ հաստատության կանոնադրությանը համապատասխան:
3. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական եւ այլ աշխատակիցների նշանակումն ու պաշտոնից ազատումն իրականացնում է նրա ղեկավարը:

Հոդված 22. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակիցների պատրաստումն ու որակավորման բարձրացումը

1. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատակիցների պատրաստումն իրականացնում են մանկավարժական եւ այլ բարձրագույն ու միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունները, լրացուցիչ կրթական ծրագրեր իրականացնող այլ հաստատությունները:
2. Պետական արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատակիցների որակավորման բարձրացումն իրականացվում է ոչ պակաս, քան 5 տարին մեկ անգամ՝ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

Մասնավոր արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատակիցների որակավորման բարձրացումն իրականացվում է ոչ պակաս, քան 5 տարին մեկ անգամ սեփականատիրոջ /հիմնադրի/ միջոցների հաշվին:

Հոդված 23. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակիցների արեստավորումը

1. Անկախ ենթակայությունից, սեփականության ձեւից եւ տեսակից, արտադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակիցների ատեստավորումը, որպես կանոն, իրականացվում է 5 տարին մեկ անգամ, կրթության ոլորտի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հաստատված, մանկավարժական աշխատակիցների ատեստավորման կարգին համապատասխան:

Գլուխ V

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսա-տնտեսական գործունեությունն ու նյութա-տեխնիկական բազան

Հոդված 24. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսա-տնտեսական գործունեությունը

1. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսա-տնտեսական գործունեությունն իրականացվում է տվյալ ոլորտը կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը, սույն օրենքին եւ այլ նորմատիվ-իրավական ակտերին համապատասխան:
2. Պետական արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսավորումն իրականացվում է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին, իսկ մասնավոր արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ֆինանսավորումը՝ հիմնադիրների /սեփականատերերի/ միջոցների հաշվին:

Պետական եւ մասնավոր արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ֆինանսավորումը կարող է իրականացվել նաեւ օրենսդրությամբ չարգելված ֆինանսավորման լրացուցիչ աղբյուրների հաշվին:

Բազմազավակ եւ անապահով ընտանիքների, հաշմանդամ, որբ եւ ծնողական խնամքից զուրկ երեխաներն ստանում են անվճար արտադպրոցական կրթություն:

3. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսավորման լրացուցիչ աղբյուրներ են՝

- լրացուցիչ կրթական ծառայությունների տրամադրման դիմաց միջոցները, ձեռնարկությունների, հաստատությունների, կազմակերպությունների եւ քաղաքացիների պատվերով արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից իրականացված աշխատանքների, սեփական արտադրանքի իրացումից, շենքերը, սարքավորումները վարձակալությամբ տրամադրելուց ստացված եկամուտները, որոնք ուղղվում են արտադպրոցական ուսումնական հաստատության սոցիալական կարիքներն ու զարգացմանը,

- մարդասիրական օգնությունը,

- ձեռնարկություններից, հաստատություններից, կազմակերպություններից ու առանձին քաղաքացիներից ստացված կամավոր դրամական մուծումներն ու նյութական արժեքները:

Ֆինանսավորման լրացուցիչ աղբյուրների հաշվին ստացված միջոցները արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունն օգտագործում է իր կանոնադրությամբ նախատեսված գործունեության ուղղությամբ:

4. Պետական արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների բյուջետային ֆինանսավորումը չի կարող կրճատվել կամ դադարեցնել՝ նշված հաստատություններում ֆինանսավորման լրացուցիչ աղբյուրների առկայության դեպքում:

Ընթացիկ տարում արտադպրոցական ուսումնական հաստատության չօգտագործված արտաբյուջետային միջոցները չեն կարող բռնագրավվել՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:

Հոդված 25. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութա-տեխնիկական բազան

1. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունը տիրապետում, օգտագործում եւ տնօրինում է գույքը, հողամասը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Ուսումնա-դաստիարակչական աշխատանքների իրականացման համար արտադպրոցական ուսումնական հաստատություններին, օգտագործման համար կամ վարձակալությամբ, անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով, տրամադրվում են սպորտային օբյեկտներ, կազդուրողական եւ այլ հաստատություններ: Նշված օբյեկտները օգտագործման համար կամ վարձակալությամբ տրամադրելու կարգը սահմանվում է պետական կառավարման տեղական մարմինների կողմից՝ ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան:

2. Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութա-տեխնիկական բազայի նկատմամբ պահանջները որոշվում են համապատասխան շինարարական եւ սանիտարա-հիգիենիկ նորմերով, արտադպրոցական ուսումնական հաստատության կազմակերպման ու պահպանման կանոններով եւ ստանդարտներով, ուսումնական պլաններով ու ծրագրերով: Արտադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութատեխնիկական բազային են վերաբերվում նրա սեփականությունը հանդիսացող կամ լրիվ տնտեսվարման, օպերատիվ կառավարման տակ գտնվող, վարձակալված կամ հիմնադրի /սեփականատիրոջ/ կողմից տրամադրված շենքը, շինությունները, սարքավորումները, կապի միջոցները, տրանսպորտային միջոցները, հողամասերը, շարժական եւ անշարժ գույքը:

Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունն ինքնուրույն տնօրինում է տնտեսական եւ այլ տեսակի գործունեությունից ստացված միջոցները՝ իր կանոնադրությանը համապատասխան: Արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունն անվճար օգտվում է հողատարածություններից, որոնց վրա գտնվում է եւ պատասխանատվություն կրում բնական ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման եւ վերականգնման համար:

3. Պետական արտադարձացական ուսումնական հաստատության գույքը հիմնադիրը կարող է վերցնել միայն պայմանով, որ այդ գույքի եւ նրա իրացումից ստացված միջոցների հետագա օգտագործումը կուղղվի արտադարձացական կրթության զարգացմանը: Մասնավոր արտադարձացական ուսումնական հաստատության լուծարման դեպքում գույքն ու միջոցները օրենսդրությանը եւ արտադարձացական ուսումնական հաստատության հիմնադիր փաստաթղթերին համապատասխան օգտագործվում են սեփականատիրոջ /հիմնադիր/ որոշմամբ:

Հոդված 26. Արտադարձացական կրթության ոլորտի վճարովի ծառայությունները

1. Պետական արտադարձացական ուսումնական հաստատությունները կարող են մատուցել վճարովի ծառայություններ՝ կրթության ոլորտի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

2. Արտադարձացական ուսումնական հաստատությունն իրավունք ունի գործունեության որոշակի տեսակների գծով իրականացնել վճարովի ծառայություններ՝ սահմանված կարգով համապատասխան լիցենզիա ստանալուց հետո:

3. Պետական արտադարձացական ուսումնական հաստատությունները չեն կարող մատուցել վճարովի ծառայություններ՝ ուսումնական պլաններով ու ծրագրերով սահմանված կրթական գործունեության փոխարեն կամ սահմաններում: Վճարովի ծառայություններ կարող են մատուցել արտադարձացական ուսումնական հաստատության գործունեության ուղղություններով:

Գլուխ VI

Միջազգային համագործակցությունը

Հոդված 27. Արտադարձացական կրթության համակարգի միջազգային համագործակցությունը

1. Արտադարձացական կրթության կառավարման մարմինները, արտադարձացական համակարգի հաստատություններն ու ուսումնական հիմնարկներն իրավունք ունեն համագործակցության վերաբերյալ պայմանագրեր կնքել, ուղղակի կապեր հաստատել օտարերկրյա պետությունների ուսումնական հաստատությունների եւ կրթության ոլորտի պետական կառավարման մարմինների, միջազգային կազմակերպությունների, հիմնադրամների հետ՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Պետությունն աջակցում է արտադարձացական կրթության համակարգի միջազգային համագործակցությանը:

Գլուխ VII

Պատասխանատվությունը արտադարձացական կրթության մասին օրենսդրությունը խախտելու համար

Հոդված 28. Պատասխանատվությունը արտադարձացական կրթության մասին օրենսդրությունը խախտելու համար

Արտադարձացական կրթության մասին օրենսդրության խախտումը առաջացնում է պատասխանատվություն՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Արտադարձացական կրթության հաստատության կողմից սաներին, սովորողներին եւ ունկնդիրներին հասցված վնասը փոխհատուցվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին համապատասխան:

Գլուխ VIII

Եզրափակիչ դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2017թվականի հունվարի 1-ից:

2. Հոդված 19-ի մաս առաջինը՝ արտադարձացական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատակցի բարձրագույն մանկավարժական կամ այլ մասնագիտական

կրթության պարտադիրության եւ սույն օրենքի հոդված 19-ի մաս երրորդը՝ արտադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարի բարձրագույն մանկավարժական կրթության վերաբերյալ, տարածվում է այն անձանց վրա, որոնք արտադպրոցական ուսումնական հաստատության համապատասխան մանկավարժական աշխատակցի կամ ղեկավարի պաշտոնում կնշանակվեն սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ
ԱՐՏԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ

Սույն օրենքի նախագծի ընդունմամբ կսահմանվեն արտադպրոցական կրթության նկատմամբ պետական քաղաքականության հիմնական սկզբունքները եւ արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության իրավական հիմքերը: Կսահմանվեն նաեւ արտադպրոցական ուսումնական հաստատություններում կրթա-դաստիարակչական գործընթացի հիմնական ուղղությունները, բովանդակությունը եւ ձեւերը, կամրագրվի արտադպրոցական կրթության մասին օրենսդրության խախտման համար պատասխանատվությանը: Կստեղծվեն պայմաններ արտադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների, սաների, սովորողների եւ ունկնդիրների սոցիալական պաշտպանության համար: